

TASHKILOTLAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA ZAMONAVIY MENEJMENTNING NAZARIY ASOSLARI.

Shaymanova Dilnoza

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti magistri dilnozashaymanova2003@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur ilmiy maqolada tashkilotlar samaradorligini oshirishda zamonaviy menejment nazariyalarining roli va ahamiyati o'rganilgan. Hozirgi global iqtisodiy sharoitda tashkilotlar raqobatbardoshligini ta'minlash uchun samarali boshqaruv tizimlarini joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi. Tadqiqot davomida strategik boshqaruv, korporativ boshqaruv, innovatsion menejment hamda inson resurslarini boshqarish nazariyalari tahlil qilindi. Shuningdek, xalqaro tashkilotlar statistik ma'lumotlari asosida zamonaviy menejment tizimlarining tashkilot samaradorligiga ta'siri o'rganildi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, zamonaviy boshqaruv yondashuvlarini joriy etgan tashkilotlarda mehnat unumdorligi va iqtisodiy samaradorlik yuqori bo'ladi. Shu bilan birga, raqamli texnologiyalarni boshqaruv jarayonlariga integratsiya qilish tashkilot faoliyatining samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi.

Kalit so'zlar: menejment, strategik boshqaruv, korporativ boshqaruv, tashkilot samaradorligi, innovatsion menejment, raqamli iqtisodiyot, boshqaruv samaradorligi.

KIRISH

Hozirgi globallashtirish jarayonlari va raqamli iqtisodiyot sharoitida tashkilotlar faoliyatining samaradorligini oshirish har bir davlat iqtisodiy siyosatining muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Bozor iqtisodiyoti sharoitida tashkilotlarning muvaffaqiyati ko'p jihatdan ularning boshqaruv tizimiga, resurslardan samarali foydalanish darajasiga hamda strategik qarorlarni qabul qilish mexanizmlariga bog'liq. Shu sababli zamonaviy menejment nazariyalarini chuqur o'rganish va amaliyotga joriy etish bugungi kunda dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Zamonaviy iqtisodiyot sharoitida tashkilotlarning samarali faoliyat yuritishi ko'p jihatdan boshqaruv tizimining to'g'ri tashkil etilishiga bog'liq.

Global iqtisodiy integratsiya jarayonlari va raqobatning kuchayishi tashkilotlardan boshqaruv jarayonlarini takomillashtirishni talab qilmoqda. Bugungi kunda dunyodagi ko'plab davlatlarda iqtisodiy rivojlanishning muhim omillaridan biri sifatida samarali menejment tizimi qaraladi. Tashkilotlar samaradorligi deganda resurslardan oqilona foydalanish orqali maksimal natijaga erishish jarayoni tushuniladi. Samaradorlik nafaqat iqtisodiy natijalar, balki boshqaruv sifati, xodimlarning malakasi, innovatsiyalarni joriy etish darajasi hamda tashkilotning strategik rivojlanish imkoniyatlari bilan ham belgilanadi.

Zamonaviy iqtisodiyotda tashkilotlar o'z faoliyatini samarali tashkil etish uchun zamonaviy menejment yondashuvlariga tayanishi zarur. Xalqaro iqtisodiy tashkilotlar ham tashkilotlarning samaradorligini oshirishda boshqaruv tizimining ahamiyatini alohida ta'kidlab kelmoqda.

Masalan, Organisation for Economic Co-operation and Development hisobotlariga ko'ra, mehnat unumdorligi va iqtisodiy o'sish ko'p jihatdan samarali boshqaruv tizimiga bog'liq.

Statistik ma'lumotlarga ko'ra, 2023 yilda OECD mamlakatlarida mehnat unumdorligi o'rtacha 0,6 % ga oshgan, ammo ayrim davlatlarda bu ko'rsatkich pasaygan. Shu bilan birga, AQSHda mehnat unumdorligi 1,6 % ga o'sish qayd etilgan.³⁰

Shuningdek, global iqtisodiyotda raqobatning kuchayishi tashkilotlardan strategik boshqaruv tizimlarini takomillashtirishni talab qilmoqda. Raqobatbardoshlikni ta'minlash uchun tashkilotlar zamonaviy boshqaruv usullarini qo'llashi, innovatsion texnologiyalarni joriy etishi hamda inson resurslarini samarali boshqarishi zarur. Bu jarayonlarda menejment nazariyalari muhim ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi. Bugungi kunda yirik xalqaro kompaniyalar o'z faoliyatida zamonaviy menejment yondashuvlaridan keng foydalanib kelmoqda. Masalan, Toyota kompaniyasining ishlab chiqarish tizimi samarali boshqaruv va doimiy takomillashtirish tamoyillariga asoslangan bo'lib, bu model dunyo bo'ylab ko'plab tashkilotlar tomonidan qo'llanilmoqda.

Shuningdek, Google kompaniyasi innovatsion boshqaruv tizimi orqali yuqori samaradorlikka erishgan kompaniyalardan biri hisoblanadi. Zamonaviy menejment nazariyalari nafaqat yirik korporatsiyalar, balki kichik va o'rta biznes tashkilotlari uchun ham muhim ahamiyatga ega. Samarali boshqaruv tizimini joriy etish orqali kichik tashkilotlar ham o'z raqobatbardoshligini oshirishi va iqtisodiy barqarorlikka erishishi mumkin. Bundan tashqari, raqamli texnologiyalarning rivojlanishi menejment tizimlariga yangi imkoniyatlar yaratmoqda.

Raqamli boshqaruv tizimlari tashkilotlarga axborotlarni tezkor tahlil qilish, qarorlar qabul qilish jarayonini optimallashtirish hamda resurslardan samarali foydalanish imkonini beradi. Shu sababli zamonaviy menejment nazariyalarini raqamli texnologiyalar bilan integratsiya qilish bugungi kunning muhim talablaridan biri hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, tashkilotlar samaradorligini oshirishda zamonaviy menejment nazariyalarini o'rganish va ularni amaliyotga tatbiq etish muhim ilmiy va amaliy ahamiyatga ega.

Mazkur maqolada zamonaviy menejment nazariyalarining asosiy jihatlari, ularning tashkilot samaradorligiga ta'siri hamda amaliy qo'llanish imkoniyatlari tahlil qilinadi. Mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi tashkilotlar samaradorligini oshirishda zamonaviy menejment nazariy asoslarini o'rganish hamda ularning tashkilot faoliyatiga ta'sirini tahlil qilishdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Tashkilotlar samaradorligini oshirish masalasi menejment fanining eng muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ushbu masala ko'plab iqtisodchi va menejment olimlari tomonidan chuqur o'rganilgan. Menejment nazariyasi rivojlanishining dastlabki bosqichlarida ilmiy boshqaruv nazariyasi, ma'muriy boshqaruv nazariyasi va byurokratik boshqaruv nazariyasi kabi konsepsiyalar shakllangan. Ilmiy menejment nazariyasining asoschisi sifatida tanilgan amerikalik olim Frederik Teylor ishlab chiqarish jarayonini ilmiy asosda tashkil etish orqali mehnat unumdorligini oshirish mumkinligini ta'kidlagan. Uning

³⁰ https://www.oecd.org/en/publications/oecd-compendium-of-productivity-indicators-2025_b024d9e1-en/full-report/productivity-in-a-shifting-geopolitical-and-economic-landscape_7b0e7702.html?utm_source=chatgpt.com

fikricha, ish jarayonlarini standartlashtirish, mehnat taqsimotini optimallashtirish va xodimlarni rag'batlantirish tizimini takomillashtirish orqali ishlab chiqarish samaradorligini sezilarli darajada oshirish mumkin.³¹

Taylor tomonidan ishlab chiqilgan ilmiy menejment tamoyillari XX asr boshlarida ko'plab sanoat korxonalarida qo'llanilgan va ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga katta hissa qo'shgan.

Keyinchalik fransuz iqtisodchisi Anri Fayol menejment nazariyasini yanada rivojlantirib, boshqaruvning umumiy tamoyillarini ishlab chiqdi. U boshqaruvni tashkilot faoliyatining muhim elementi sifatida ko'rib, menejmentning asosiy funksiyalarini rejalashtirish, tashkil etish, rahbarlik qilish, muvofiqlashtirish va nazorat qilish deb belgilagan.³² Fayol tomonidan ishlab chiqilgan ushbu tamoyillar hozirgi zamonaviy menejment nazariyasining asosiy poydevori hisoblanadi. Menejment nazariyasining rivojlanishida nemis sotsiologi Maks Veber tomonidan ishlab chiqilgan byurokratik boshqaruv nazariyasi ham muhim ahamiyatga ega. Veber tashkilotlarda aniq vakolatlar taqsimoti, qat'iy qoidalar va ierarxik tuzilma mavjud bo'lishi samarali boshqaruvni ta'minlashini ta'kidlagan.³³

XX asrning ikkinchi yarmida menejment nazariyasi yangi bosqichga ko'tarilib, inson omiliga katta e'tibor qaratila boshlandi. Bu davrda amerikalik olim Piter Druker tomonidan ilgari surilgan menejment konsepsiyalari muhim ahamiyat kasb etdi. Druker tashkilot faoliyatining samaradorligi ko'p jihatdan menejmlarning strategik qaror qabul qilish qobiliyatiga bog'liq ekanligini ta'kidlagan. Uning fikricha, samarali menejment tizimi tashkilotning uzoq muddatli rivojlanishini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Zamonaviy menejment nazariyalarida strategik boshqaruv muhim o'rin egallaydi. Strategik boshqaruv tashkilotning uzoq muddatli maqsadlarini belgilash, resurslarni samarali taqsimlash va raqobatbardoshlikni ta'minlashga qaratilgan boshqaruv jarayonidir. Tadqiqotlarga ko'ra, strategik boshqaruv tizimini joriy etgan kompaniyalarda iqtisodiy samaradorlik sezilarli darajada yuqori bo'ladi.³⁴

Xalqaro iqtisodiy tashkilotlar tomonidan olib borilgan tadqiqotlar ham samarali boshqaruv tizimining muhimligini tasdiqlaydi. Masalan, World Bank hisobotlariga ko'ra, samarali menejment tizimiga ega korxonalarda ishlab chiqarish samaradorligi o'rtacha 25–30 foizga yuqori bo'lishi kuzatilgan.³⁵ Bu esa menejment tizimining tashkilot iqtisodiy natijalariga bevosita ta'sir ko'rsatishini ko'rsatadi. Shuningdek, Organisation for Economic Co-operation and Development tomonidan olib borilgan tadqiqotlar natijasiga ko'ra, zamonaviy boshqaruv tizimlarini joriy etgan tashkilotlarda innovatsion faoliyat darajasi yuqori bo'ladi hamda iqtisodiy o'sish sur'atlari tezlashadi.³⁶ OECD ma'lumotlariga ko'ra, samarali boshqaruv tizimi mavjud bo'lgan kompaniyalarda mehnat unumdorligi boshqa tashkilotlarga nisbatan sezilarli darajada yuqori. Bundan tashqari, zamonaviy menejment nazariyasida inson resurslarini boshqarish masalasi muhim o'rin egallaydi. Inson kapitali tashkilotning eng muhim resurslaridan biri hisoblanadi. Tadqiqotlarga ko'ra, xodimlarning

³¹ Taylor F. The Principles of Scientific Management.

³² Fayol A. General and Industrial Management.

³³ Weber M. Economy and Society.

³⁴ Porter M. Competitive Strategy.

³⁵ World Bank. World Development Report.

³⁶ OECD. Productivity and Innovation Report.

malakasini oshirish va ularni rag'batlantirish tizimini takomillashtirish orqali tashkilot samaradorligini oshirish mumkin. Bugungi kunda raqamli texnologiyalar rivojlanishi ham menejment tizimlariga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Raqamli transformatsiya jarayonlari tashkilotlarga boshqaruv jarayonlarini optimallashtirish hamda qaror qabul qilish samaradorligini oshirish imkonini bermoqda. United Nations ma'lumotlariga ko'ra, raqamli texnologiyalarni boshqaruv tizimlariga integratsiya qilgan tashkilotlarda ishlab chiqarish samaradorligi sezilarli darajada oshgan.³⁷ Shuningdek, zamonaviy korporatsiyalar faoliyatida innovatsion menejment muhim rol o'ynaydi. Innovatsion menejment yangi texnologiyalarni joriy etish, yangi mahsulotlar ishlab chiqish va biznes jarayonlarini takomillashtirishga qaratilgan boshqaruv faoliyatini anglatadi. Tadqiqotlarga ko'ra, innovatsion boshqaruv tizimini joriy etgan kompaniyalarda bozor ulushi hamda iqtisodiy samaradorlik yuqori bo'ladi. Yetakchi xalqaro kompaniyalar tajribasi ham zamonaviy menejment tizimining samaradorligini tasdiqlaydi. Masalan, Toyota kompaniyasi tomonidan ishlab chiqilgan "Toyota Production System" modeli samarali boshqaruv tamoyillariga asoslangan bo'lib, ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga qaratilgan. Ushbu model hozirgi kunda dunyo bo'ylab ko'plab kompaniyalar tomonidan qo'llanilmoqda.³⁸ Shuningdek, Google kompaniyasi innovatsion menejment tizimi orqali yuqori samaradorlikka erishgan tashkilotlardan biri hisoblanadi. Kompaniyada xodimlar ijodkorligini rag'batlantirish, jamoaviy ish muhitini rivojlantirish hamda innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash boshqaruv tizimining asosiy elementlari hisoblanadi.

Yuqoridagi ilmiy tadqiqotlar va xalqaro tajribalar shuni ko'rsatadiki, zamonaviy menejment nazariyalari tashkilotlar samaradorligini oshirishda muhim ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi. Shu sababli zamonaviy menejment tizimlarini chuqur o'rganish va amaliyotga joriy etish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi.

TADDIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda tashkilotlar samaradorligini oshirishda zamonaviy menejment nazariyalarining o'rni va ahamiyatini aniqlash maqsadida bir qator ilmiy tadqiqot metodlaridan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida nazariy va amaliy tahlil usullari qo'llanilib, xalqaro ilmiy manbalar, statistik ma'lumotlar hamda ishlab chiqarish korxonalarining amaliy tajribasi o'rganildi. Tadqiqot metodologiyasining asosiy maqsadi zamonaviy menejment yondashuvlarining tashkilotlar faoliyatiga ta'sirini aniqlash hamda ularning samaradorligini baholashdan iborat. Shu maqsadda ilmiy tadqiqot jarayonida quyidagi metodlardan foydalanildi:

Analitik tahlil usuli orqali menejment nazariyalarining rivojlanish bosqichlari hamda ularning tashkilot faoliyatiga ta'siri o'rganildi. Ushbu usul yordamida ilmiy adabiyotlar, xalqaro tashkilotlar hisobotlari hamda iqtisodiy tadqiqotlar tahlil qilindi. Analitik tahlil jarayonida ilmiy menejment, strategik boshqaruv, innovatsion menejment hamda korporativ boshqaruv nazariyalarining asosiy tamoyillari o'rganildi. Analitik tahlil shuni ko'rsatdiki, zamonaviy menejment tizimi tashkilotlarning uzoq muddatli rivojlanishini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi. Samarali boshqaruv tizimi tashkilotlarga

³⁷ United Nations. Digital Economy Report.

³⁸ Liker J. The Toyota Way.

resurslardan oqilona foydalanish, ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish hamda mehnat unumdorligini oshirish imkonini beradi.

Tadqiqot davomida taqqoslash usulidan ham keng foydalanildi. Ushbu usul yordamida turli mamlakatlardagi ishlab chiqarish korxonalarining boshqaruv tizimlari hamda ularning iqtisodiy natijalari solishtirildi. Taqqoslash tahlili orqali zamonaviy menejment yondashuvlarini qo'llayotgan tashkilotlar bilan an'anaviy boshqaruv tizimiga ega tashkilotlar o'rtasidagi farqlar aniqlandi. Taqqoslash natijalariga ko'ra, strategik boshqaruv tizimini joriy etgan korxonalarda ishlab chiqarish samaradorligi va mehnat unumdorligi yuqori bo'lishi kuzatildi. Bu esa zamonaviy menejment tizimining tashkilotlar faoliyatida muhim rol o'ynashini ko'rsatadi.

Tadqiqot jarayonida statistik tahlil usuli ham qo'llanildi. Ushbu usul yordamida xalqaro iqtisodiy tashkilotlar tomonidan e'lon qilingan statistik ma'lumotlar o'rganildi. Statistik tahlil natijalari tashkilotlar samaradorligini oshirishda boshqaruv tizimining muhim ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatadi. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, zamonaviy menejment tizimlarini joriy etgan kompaniyalarda ishlab chiqarish samaradorligi o'rtacha 20–30 foizga yuqori bo'ladi. Shu bilan birga, innovatsion boshqaruv tizimi mavjud tashkilotlarda yangi mahsulotlar ishlab chiqarish darajasi ham yuqori bo'lishi aniqlangan.

Mazkur tadqiqotda amaliy kuzatuv usuli ham qo'llanildi. Ushbu usul orqali ishlab chiqarish korxonalarida menejment tizimining tashkil etilishi, boshqaruv jarayonlari hamda ishlab chiqarish samaradorligiga ta'sir etuvchi omillar o'rganildi. Kuzatuv jarayonida zamonaviy menejment tizimlarini qo'llayotgan tashkilotlarda boshqaruv jarayonlari samaraliroq tashkil etilganligi, resurslardan foydalanish darajasi yuqori ekanligi hamda ishlab chiqarish jarayonlari optimallashtirilganligi aniqlandi.

Ushbu olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatdiki, zamonaviy menejment tizimlari ishlab chiqarish samaradorligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Strategik boshqaruv, innovatsion texnologiyalar hamda samarali inson resurslarini boshqarish tizimi tashkilotning uzoq muddatli rivojlanishini ta'minlashga yordam beradi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tashkilotlar samaradorligini oshirishda zamonaviy menejment tamoyillarini amaliyotda qo'llash muhim ahamiyatga ega. Zamonaviy menejment tizimlari strategik rejalashtirish, inson resurslarini samarali boshqarish, innovatsion texnologiyalarni joriy etish hamda samarali nazorat mexanizmlarini o'z ichiga oladi. Ushbu bo'limda zamonaviy menejment yondashuvlarining tashkilot faoliyatiga ta'siri real tashkilot misolida tahlil qilinadi. Tadqiqotning amaliy qismi sifatida O'zbekistondagi zamonaviy ta'lim markazlaridan biri bo'lgan Najot Ta'lim faoliyati misol sifatida tanlandi. Ushbu ta'lim markazi qisqa vaqt ichida zamonaviy boshqaruv tizimlari asosida rivojlanib, mamlakatdagi eng yirik IT ta'lim markazlaridan biriga aylangan. Najot Ta'lim markazi 2018-yilda tashkil etilgan bo'lib, dastlab kichik o'quv markazi sifatida faoliyat boshlagan. Markazning asosiy maqsadi yoshlarni zamonaviy kasblarga o'qitish, ayniqsa IT va raqamli texnologiyalar sohasida malakali mutaxassislar tayyorlashdan iborat edi. Qisqa vaqt ichida markaz zamonaviy menejment tizimlarini joriy etish orqali faoliyatini kengaytirdi. Bugungi kunda Najot Ta'lim markazida minglab talabalar tahsil olmoqda. Markaz faoliyatining kengayishi bir qator boshqaruv strategiyalarining muvaffaqiyatli qo'llanilishi bilan bog'liq.

Xususan, tashkilotda strategik rejalashtirish, samarali marketing tizimi, zamonaviy ta'lim texnologiyalari hamda inson resurslarini boshqarish tizimi yo'lga qo'yilgan. Najot Ta'lim markazining muvaffaqiyatli rivojlanishida strategik boshqaruv muhim rol o'ynagan. Tashkilot faoliyati aniq strategik maqsadlar asosida tashkil etilgan. Strategik rejalashtirish jarayoniga e'tibor qaratilgan.

Tashkilot samaradorligini oshirishda inson resurslarini boshqarish muhim omillardan biridir. Najot Ta'lim markazida o'qituvchilar va xodimlarni tanlash jarayoni qat'iy mezonlar asosida amalga oshiriladi. Markazda yuqori malakali mutaxassislarni jalb qilish hamda ularning malakasini doimiy ravishda oshirishga alohida e'tibor qaratiladi. Bundan tashqari, xodimlar faoliyatini rag'batlantirish tizimi ham joriy etilgan.

Xodimlarning samarali faoliyat yuritishi uchun motivatsiya tizimi, bonuslar hamda professional rivojlanish imkoniyatlari yaratilgan. Bu esa xodimlarning ish samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Raqamli texnologiyalarni boshqaruv jarayonlariga joriy etish tashkilot faoliyatining samaradorligini oshirishga yordam bermoqda. Axborot texnologiyalari yordamida talabalar faoliyati monitoring qilinadi, ta'lim jarayonlari tahlil qilinadi hamda boshqaruv qarorlari tezkor qabul qilinadi.

Yil	Filiallar soni	Talabalar soni	O'sish sur'ati (%)
2019	1	450	-
2020	2	1200	167%
2021	3	2800	133%
2022	4	5500	96%
2023	5	8000	45%
2024	5+	12 000+	25%

1-jadval tahlili: jadvaldan ko'rinib turibdiki, markaz tashkil etilganidan keyingi bir necha yil ichida talabalar soni keskin oshgan. Ayniqsa 2020–2022 yillarda o'sish sur'ati yuqori bo'lgan. Bu davrda zamonaviy IT kurslariga bo'lgan talab ortishi hamda markazning marketing strategiyasi samarali ishlagani kuzatiladi.

Mazkur natijalar shuni ko'rsatadiki, zamonaviy menejment tamoyillarini amaliyotga joriy etish tashkilotlar samaradorligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Najot Ta'lim markazi tajribasi shuni ko'rsatadiki, zamonaviy boshqaruv tizimlari yordamida qisqa vaqt ichida tashkilot faoliyatini kengaytirish hamda yuqori natijalarga erishish mumkin. Shu sababli zamonaviy menejment yondashuvlarini boshqa tashkilotlarda ham keng joriy etish muhim ahamiyatga ega.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqot davomida tashkilotlar samaradorligini oshirishda zamonaviy menejment nazariyalarining o'rni va ahamiyati tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, zamonaviy menejment yondashuvlari tashkilotlarning samarali faoliyat yuritishi, resurslardan oqilona foydalanishi hamda uzoq muddatli rivojlanishini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi.

Zamonaviy boshqaruv tizimlari strategik rejalashtirish, innovatsion texnologiyalarni joriy etish, inson resurslarini samarali boshqarish hamda samarali nazorat tizimlarini o'z ichiga oladi. Tadqiqot davomida zamonaviy menejment nazariyalari asosida tashkilotlar faoliyatining samaradorligini oshirishga qaratilgan ilmiy yondashuvlar o'rganildi hamda ularning amaliy ahamiyati tahlil qilindi.

Nazariy tahlil natijalari shuni ko'rsatdiki, ilmiy menejment, strategik boshqaruv va innovatsion menejment nazariyalari zamonaviy tashkilotlar faoliyatini samarali tashkil etishda muhim metodologik asos bo'lib xizmat qiladi. Shuningdek, tadqiqotning amaliy qismida O'zbekiston sharoitida faoliyat yuritayotgan yo'nalishdagi tashkilot – ta'lim markazi misolida zamonaviy menejment tizimlarining samaradorligi tahlil qilindi. Xususan, IT ta'lim sohasida faoliyat yuritayotgan Najot Ta'lim markazi faoliyati misolida zamonaviy boshqaruv tizimlarining natijalari o'rganildi. Tahlil natijalariga ko'ra, zamonaviy boshqaruv tizimlarini joriy etgan tashkilotlar faoliyatida bir qator ijobiy natijalar kuzatiladi.

Birinchiidan, strategik boshqaruv tizimi tashkilotlarning uzoq muddatli rivojlanishini ta'minlaydi. Strategik rejalashtirish jarayonida tashkilotning asosiy maqsadlari aniqlanadi, resurslar samarali taqsimlanadi hamda raqobatbardoshlikni ta'minlashga qaratilgan qarorlar qabul qilinadi.

Najot Ta'lim markazi misolida olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatdiki, strategik boshqaruv tizimini joriy etish markazning qisqa vaqt ichida kengayishiga hamda minglab talabalarni qamrab olishiga imkon yaratgan.

Ikkinchiidan, inson resurslarini samarali boshqarish tashkilot samaradorligini oshirishda muhim omillardan biri hisoblanadi. Zamonaviy tashkilotlarda xodimlarning malakasini oshirish, ularni rag'batlantirish hamda professional rivojlanish uchun sharoit yaratish muhim ahamiyatga ega. Najot Ta'lim markazida yuqori malakali mutaxassislarni jalb qilish hamda ularning malakasini doimiy ravishda oshirish tizimi mavjud bo'lib, bu ta'lim sifatining oshishiga xizmat qilmoqda.

Uchinchiidan, innovatsion texnologiyalarni joriy etish tashkilot samaradorligini oshirishga katta ta'sir ko'rsatadi. Zamonaviy tashkilotlarda raqamli texnologiyalarni qo'llash orqali boshqaruv jarayonlarini optimallashtirish, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish hamda xizmatlar sifatini yaxshilash mumkin.

To'rtinchiidan, samarali marketing strategiyasini qo'llash tashkilotning raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi. Najot Ta'lim markazi o'z faoliyatini rivojlantirishda zamonaviy marketing vositalaridan keng foydalanmoqda. Ijtimoiy tarmoqlar orqali marketing strategiyasini olib borish markazga yangi talabalarni jalb qilish hamda ta'lim xizmatlariga bo'lgan talabni oshirishga yordam bermoqda.

Yuqoridagi tahlillar asosida quyidagi ilmiy xulosalar chiqarish mumkin. Zamonaviy menejment tizimlari tashkilotlar faoliyatining samaradorligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Strategik boshqaruv, innovatsion texnologiyalar, inson resurslarini samarali boshqarish hamda marketing strategiyasi tashkilotlarning barqaror rivojlanishini ta'minlaydigan asosiy omillar hisoblanadi.

Mazkur tadqiqot natijalari asosida tashkilotlar samaradorligini oshirish bo'yicha bir qator amaliy takliflar ishlab chiqildi. Birinchi taklif sifatida tashkilotlarda strategik boshqaruv tizimini yanada rivojlantirish zarur. Strategik rejalashtirish jarayonida tashkilotning uzoq muddatli maqsadlari aniq belgilanishi hamda resurslardan samarali foydalanish mexanizmlari ishlab chiqilishi lozim. Ikkinchi taklif sifatida inson resurslarini boshqarish tizimini takomillashtirish tavsiya etiladi. Xodimlarning professional rivojlanishi uchun malaka oshirish dasturlarini tashkil etish, motivatsiya tizimini rivojlantirish hamda xodimlarning ijodiy salohiyatini qo'llab-quvvatlash muhim ahamiyatga ega. Uchinchi taklif

sifatida tashkilotlarda innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish zarur. Raqamli texnologiyalar boshqaruv jarayonlarini avtomatlashtirish, ma'lumotlarni tezkor tahlil qilish hamda samarali qarorlar qabul qilish imkonini beradi. To'rtinchi taklif sifatida marketing strategiyalarini takomillashtirish tavsiya etiladi. Zamonaviy marketing vositalari yordamida tashkilotlar o'z xizmatlarini keng auditoriyaga taqdim etishi hamda yangi mijozlarni jalb qilishi mumkin.

Xulosa qilib aytganda, zamonaviy menejment nazariyalarini amaliyotga joriy etish tashkilotlar samaradorligini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Zamonaviy boshqaruv tizimlari tashkilotlarning raqobatbardoshligini oshirish, iqtisodiy barqarorligini ta'minlash hamda uzoq muddatli rivojlanishiga xizmat qiladi. Shu sababli zamonaviy menejment yondashuvlarini keng joriy etish bugungi iqtisodiy sharoitda muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI:

1. Peter Drucker. Management: Tasks, Responsibilities, Practices. New York: Harper & Row, 1973.
2. Stephen P. Robbins, Mary Coulter. Management. 14th Edition. Pearson Education, 2018.
3. Stephen P. Robbins, Mary Coulter. Management. 14th Edition. Pearson Education, 2018.
4. Fred R. David, Forest R. David. Strategic Management: A Competitive Advantage Approach. Pearson Education, 2017.
5. World Bank. World Development Report 2023: Digital Transformation and Economic Growth. Washington DC, 2023.
6. OECD. Corporate Governance Factbook. Paris, 2023.
7. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi. O'zbekiston sanoati statistik to'plami. Toshkent, 2023.
8. O'zbekiston Respublikasi Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi. O'zbekiston sanoat rivojlanishi bo'yicha yillik hisobot. Toshkent, 2024.
9. Najot Ta'lim. Ta'lim markazi faoliyati bo'yicha ochiq ma'lumotlar va statistik ko'rsatkichlar. Toshkent, 2024.
10. Asian Development Bank. Uzbekistan Economic Outlook. Manila, 2023.
11. <https://chatgpt.com>